

Artikelen.

IIde AFDEELING.

Kosten van Buitenlandsche zendingen en consulaten.

Art. 6. Consulaten, g. Eenige leden brachten de uitvoerige discussie in herinnering, bij de behandeling der vorige begroting omtrent de plaats van vestiging van een consulaat in Zuid-China gevoerd en waarbij van de eene zijde met nadruk gewaarschuwd werd niet Amoy, maar Swatow te kiezen, daar niet uit eerstgenoemde plaats, maar wel uit Swatow de emigratie uitging der voor onzen tabaksbouw op Sumatra onmisbare Chineesche arbeiders, van de andere zijde echter door den Minister volhard werd in zijn afwijkend gevoelen en Amoy gekozen werd. Het kwam hun nuttig voor thans de aandacht te vestigen op het feit, dat de emigratie van Amoy naar Deli reeds binnen drie maanden, nadat ook deze Kamer met den Minister dat onderwerp had behandeld, door de bevoegde Chineesche autoriteit was geschorst geworden, terwijl die van Swatow naar Deli ongestoord bleef voortgaan. 's Ministers beslissing had dus tot nu toe geen dan schadelijk gevolg gehad. Met het oog op de gewichtige belangen, welke bij deze zaak zijn betrokken, waren de leden, welke dit onderwerp ter sprake brachten, van meening, dat het ten eerste viel te betreuren, dat de Minister, nu weder een jaar is verstreken, nog moet verklaren geene gegevens te bezitten om nader de quaestie te kunnen beoordeelen of de bezoldigde consul-generaal voor Zuid-China te Amoy dan wel te Swatow behoort gevestigd te zijn".

IIIde AFDEELING.

Verschillende uitgaven.

Naar aanleiding van het in de Tweede Kamer gevoerde debat over het geven van schadeloosstelling aan Nederlanders, die op zee Nederlandsche schipbreukelingen redden (vergadering van 15 December *Handelingen* bladz. 302-303), werd de vraag gedaan, of door de Regeering eene beslissing is genomen, en, zoo ja, welke. Het vertrouwen werd uitgesproken, dat Nederlanders, die op zee het leven redden van landgenooten en daardoor geldelijke schade beïjden, niet ongunstiger zouden behandeld worden dan vreemdelingen.

Vastgesteld den 5den Februari 1891.

VAN NISSEN TOT PANNERDEN.
VRIELANDER HEIN.
PRINS.
MULLER.
MELVIL VAN LYNDEN.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot vaststelling van hoofdstuk III der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1891.

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

§ 1. *Congo-Conferentie.* De ondergeteekende maakt van de hem aangeboden gelegenheid gaarne gebruik om de houding der Regeering in de Congo-quaestie thans reeds eenszins toe te lichten.

Het voorstel om aan de Staten van het Conventioneel Congo-bekken de bevoegdheid te verleen tot het heffen van invoerrechten streed tegen letter en geest der Berlijnsche Akte van 1885, terwijl dat, om spiritualiën bij den invoer te belasten, geheel was in den geest der bedoelde akte. Daarom was het verzet der Regeering tegen invoerrechten in het algemeen geenszins gecompromitteerd door hare medewerking tot het vaststellen van een invoerrecht op spiritualiën en behoorde integendeel die medewerking, als getuigende van den ruimen zin der Regeering, hare latere houding slechts ten goede te komen.

Ook bestond er geene aanleiding om den wrevel van Europa te duchten met het oog op de in het Voorloopig Verslag aangeduide positie van Frankrijk, ten opzichte van den Onafhankelijken Congo-staat. Gesteld toch al dat de inkomsten uit inkomende rechten den Congo-staat in die mate zouden kunnen versterken dat van *voorloopig* door Frankrijk nooit sprake behoefte te zijn, dan kon dit nog slechts voor eene of voor enkele Mogendheden eene reden opleveren om de invoering dier rechten ernstig te willen. Bovendien was door de Nederlandsche Regeering een middel aan de hand gedaan om den Onafhankelijken Congo-staat meer afdoende te steunen dan met invoerrechten mogelijk zou zijn, en had zij dus in zooverre geheel in den geest der vrienden van dien Staat gehandeld.

Haars inziens behoorde zij in geen geval haar verzet te laten varen — en kon zij zich veilig op dat standpunt blijven plaatsen — zoolang niet uitdrukkelijk gebleken zou zijn dat de andere Mogendheden inderdaad ongevoelig waren gebleven voor hare vertoogen, en voor alles wat door belanghebbenden bij den handel in het westelijk gedeelte van het Congo-gebied gedaan was om de bezwaren tegen inkomende rechten duidelijk in het licht te stellen. Daartoe was haar standpunt te juist en het voor onzen handel bij de zaak betrokken belang te groot. Het denkbeeld om toe te stemmen, mits daarvoor compensatiën konden worden verkregen, is ook bij de Regeering een oogenblik opgekomen, doch na raadpleging van belanghebbenden terstond weder losgelaten.

Tijdens de behandeling der begroting van den ondergeteekende was omtrent de eindbeslissing der Mogendheden officieel nog niets bekend, en eerst in de 2de helft der maand December werd aan de Regeering medegedeeld dat de door haar gedane *nadere* voorstellen (ook ter Conferentie reeds had zij een voorstel gedaan) algemeen onaanvaardbaar waren geacht, weshalve de Mogendheden haar opnieuw uitnodigden tot de declaratie van Brussel, betreffende de invoerrechten, toe te treden.

Toen heeft de Regeering gemeend te moeten toegeven, daar zij anders voorgoed de uitvoering der algemeene akte van Brussel onmogelijk zou hebben gemaakt, iets waarvoor zij de verantwoordelijkheid niet wenschte te aanvaarden. In Juni kon zij nog hopen dat eene voor alle partijen bevredigende oplossing zou zijn te vinden, doch nu was die hoop ijdel.

De ondergeteekende is er vast van overtuigd dat deze afloop der zaak in het minst niet nadeelig kan worden geacht voor de eer van Nederland. Die eer toch kan er niet onder geleden hebben dat de Regeering hare zienwijze tot het laatste heeft doen gelden, doch evenmin hierdoor, dat zij ten slotte haar standpunt prijs heeft gegeven ter verzekering van een grootsch humanitair doel — immers de uitvoering der Algemeene Akte voornoemd, die onder de bestaande omstandigheden, niet uitgevoerd zou zijn zoo het middel der invoerrechten had ontbroken, doch nu uitgevoerd moet worden, ook al voldoet dat middel niet aan de verwachting.

Tegen mededeeling der aan de Tweede Kamer overgelegde stukken ook aan de Eerste Kamer bestaat bij den ondergeteekende geen bezwaar. De instructiën echter aan den gezant te Brussel zijn, althans zonder nadere aanduiding van wat men zou wenschen te weten, moeilijk voor overlegging vatbaar.

§ 2. *Grensregeling met Fransch-Guyana.* In aansluiting

ting aan hetgeen voorkomt in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nopens hoofdstuk III der Staatsbegroting sub 3^e. b, kan de ondergeteekende thans mededeelen dat de dringende vertoogen door hem bij voortduring tot de Fransche Regeering gericht, ter zake van het herstel van den status quo tusschen de Lawa en de Tapanahoni, hunne uitwerking niet hebben gemist.

Op 14 Januari 11. heeft de Fransche Minister van Buitenlandsche Zaken Harer Majesteits gezant te Parijs gemachtigd tot de mededeeling dat, door middel van een telegram aan den Gouverneur van Fransch Guyana, de ontginning van bedoeld gebied op de meest stellige wijze verboden was en dat de reeds verleende vergunningen tot die exploitatie alleen zouden gelden als prioriteitstitels, afhankelijk van den uitslag der arbitrage.

Dat bericht is, twee dagen daarna, bij eene Nota van gezegden Minister, schriftelijk bevestigd.

§. 3. *Handelstractaten.* a. Zooals de ondergeteekende door middel der Staatscourant ter algemeene kennis heeft gebracht, heeft de Fransche Regeering met 1 Februari 11. de handelsovereenkomst tusschen Nederland en Frankrijk van 19 April 1884 opgezegd, ten gevolge van welke opzegging bedoelde overeenkomst den 1sten Februari 1892 zal ophouden van kracht te zijn. Gemelde Regeering gaf bij de opzegging te kennen dat zij bereid is tot het treffen eener regeling met Nederland, bij welke het régime, voortvloeiende uit de bepalingen van het tractaat, welke niet op de douanetarieven betrekking hebben, na 1 Februari e. k. voorloopig wordt bestemdigd, totdat, zoo er aanleiding toe mocht worden gevonden, eene nieuwe regeling tot stand gebracht zal kunnen zijn.

De Regeering overweegt wat haar met betrekking tot deze aangelegenheid te doen staat en zal bij hare overleggingen ter zake alle aandacht schenken aan hetgeen daaromtrent bij het Voorloopig Verslag is opgemerkt.

b. Ook de ondergeteekende is van oordeel dat de geloofsvrijheid der Nederlandsche Protestanten in Spanje voldoende wordt beschermd en gewaarborgd door de in ons handelstractaat met die Mogendheid voorkomende clause van behandeling op den voet der meest begunstigde vreemde natie, en hem is nimmer eenig bepaald feit medegedeeld, waaruit zou zijn af te leiden dat op die bescherming niet gerekend zou kunnen worden.

Intusschen is ook het handelstractaat tusschen Nederland en Spanje onlangs (zie *Staatscourant* van 4 Februari 11.) door de Spaansche Regeering opgezegd, tengevolge van welke opzegging dat tractaat den 30sten Juni 1892 buiten werking zal treden.

§ 4. *Zalmtractaat.* Ter Conferentie van Trier is van Duitsche zijde uitdrukkelijk gereleveerd dat, wanneer uitvoering wordt gegeven aan de aldaar beraamde, vanwege alle belanghebbende Regeeringen te verrichten, poting van zalm in den Rijn, er geen aanleiding meer zal bestaan om nog zalmeieren aan den Rijn te onttrekken, vermits dan de middelen aanwezig zijn om al het in de kweekerijen voorhanden broed ten bate van dat stroomgebied aan te wenden.

Met betrekking tot de in de tweede plaats gedane vraag zij verwezen naar § 3e der Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer over hoofdstuk III der Staatsbegroting van 1890.

Overigens is op de Conferentie van Trier welke — voor een bepaald doel samengeroepen — wegens het ophanden zijnde Kerstfeest in één enkelen dag afliep, geen uitvoering gegeven kunnen worden aan het voornemen om de aandacht der Pruisische autoriteiten te vestigen op den aanvoer van zalm uit Duitschland in den voor zegenvischerij gesloten tijd, doch dit zal geschieden in de samenkomst van ge-

volmachtigden krachtens artikel X van het zalmtractaat, welke nog in dit jaar zal worden gehouden.

Artikelen.

IIde AFDEELING.

Kosten van buitenlandsche zendingen en consulaten.

Art. 6. *Consulaten, g.* Overeenkomstig hetgeen destijds door den ondergeteekende werd toegezegd, heeft hij den consul-generaal te Amoy vóór diens vertrek derwaarts opgedragen hem, zoodra hij daartoe in staat zoude zijn, te melden in hoever hij zich met het voorshands gevolgde advies van den minister-resident en consul-generaal te Peking omtrent de keuze zijner standplaats kon vereenigen.

Zoolang de heer HAMEL dienaangaande niet gerapporteerd heeft, kan weliswaar geen definitieve beslissing worden genomen, doch bestaat er geen aanleiding dit te betreuren, daar het uitblijven van het gevraagde advies met het oog op de overigens telkenmale blijkende voortvarendheid van den consul-generaal alleen bewijst dat de zaak niet gemakkelijk is uit te maken. Te betreuren zou het zijn, zoo ten deze met overijling werd gegandeld.

Inmiddels komt de voorloopige keuze van Amoy zeer ten goede aan het in het Voorloopig Verslag ter sprake gebracht belang der emigratie uit die haven, welke inderdaad geschorst is geweest, doch, dank zij ook de bemoeiingen van den heer HAMEL, thans weder is toegestaan op door hem met de autoriteiten te Amoy te regelen voorwaarden.

Men houde overigens wel in het oog dat het ressort van den heer HAMEL zich uitstrekt over geheel Zuid-China, zoodat hij overal kan optreden waar onze belangen dat vereischen. Zoo is hij voor de zaak der koelie-emigratie o. a. reeds met succes werkzaam geweest te Canton, terwijl hij zich laatstelijk in het belang derzelfde aangelegenheid eenigen tijd te Swatow heeft opgehouden.

IIIde AFDEELING.

Verschillende uitgaven.

Zoo als de ondergeteekende bij de behandeling van het onderwerpelijk hoofdstuk der Staatsbegroting in de Tweede Kamer der Staten-Generaal de eer had mede te deelen, maakt de hierbedoelde aangelegenheid bij de Regeering een punt van overweging uit.

In den sedert verlopen korten tijd is daaromtrent echter nog geene beslissing kunnen worden genomen.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

HARTSEN.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit Antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 13 Februari 1891.

VAN NISPEN TOT PANNERDEN.

VLIELANDER HEIN.

PRINS.

MULLER.

MELVIL VAN LYNDEN.